

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

**ΣΥΓΓΡΑΦΗ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**

ΘΕΜΑ

**«ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΧΟΡΟ»**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: *Μαρία Κυριαζή*

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: *Ζήσης Παπανικολάου PhD, Επίκουρος Καθηγητής*
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ- ΜΕΛΟΣ: *Αστέριος Πατσιωύρας (PhD), Διδάσκων***

**ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
2003-2004**

σρ. εισ. Τ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 2781/1

Ημερ. Εισ.: 22-09-2004

Δωρεά:

Ταξιδετικός Κωδικός: ΠΤ - ΤΕΦΑΑ

2004

ΚΥΡ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

004000075160

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

❖ ΠΕΡΙΛΗΨΗ	σελ 3
❖ ΚΕΦΑΛΑΙΟ1(ΕΙΣΑΓΩΓΗ)	σελ 4
❖ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2(ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ)	σελ 6
❖ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3(ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ)	σελ 11
❖ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4(ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ)	σελ 13
❖ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5(ΣΥΖΗΤΗΣΗ)	σελ 19
❖ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ 22
❖ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 (ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ)	σελ 24

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της εργασίας αυτής ήταν να διερευνηθούν τα κίνητρα συμμετοχής των παιδιών στον παραδοσιακό χορό. Η έρευνα στηρίχθηκε στο ερωτηματολόγιο παρακίνησης (PMQ, Gill, Gross, Huddleston, 1983) που προσαρμόστηκε στο χορό. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 32 μεταβλητές και συμπληρώθηκε από 124 μαθητές/τριες δημοτικού ηλικίας 10-12 χρόνων με τη μέθοδο της τυχαίας δειγματοληψίας. Από την στατιστική ανάλυση προέκυψε ότι οι παράγοντες «ομάδα», «συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής» και «διασκέδαση» αποτελούν τα σημαντικότερα κριτήρια για την συμμετοχή των παιδιών στον παραδοσιακό χορό. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας φαίνεται πως τα παιδιά προτιμούν περισσότερο να συμμετέχουν στους παραδοσιακούς χορούς σε σχέση με τους μοντέρνους χορούς. Και τα δύο φύλα επιλέγουν να χορεύουν κυρίως για λόγους: α)ομαδικότητας, να δημιουργούν ομάδες και να συμμετέχουν σε τέτοιες ομάδες, β)διασκέδασης, και γ)για την πρόκληση της στιγμής που βιώνουν χορεύοντας. Τέλος, διερευνήθηκε η προτίμηση των παιδιών ανάμεσα στον παραδοσιακό και το μοντέρνο χορό έχοντας ως κριτήριο τους οχτώ παράγοντες του ερωτηματολογίου και όχι το φύλο των παιδιών. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι στα 124 άτομα (52 αγόρια, 72 κορίτσια) τα 100 προτιμούν τον παραδοσιακό-λαϊκό και τα 24 τον μοντέρνο χορό. Ως συμπέρασμα τα παιδιά συμμετέχουν σε χορευτικά συγκροτήματα για λόγους «κοινωνικούς», «συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής» και «βελτίωσης των ικανοτήτων». Μελλοντικές έρευνες με μεγαλύτερο δείγμα και από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες θα πρέπει να διερευνήσουν τη σχέση των προαναφερόμενων παραγόντων στα κίνητρα συμμετοχής στο παραδοσιακό και μοντέρνο χορό.

ABSTRACT

The aim of this study was to examine the reasons for childrens participation in Greek folk dance. This study is counted on a motivation questionnaire (PMQ, Gill et. al, 1983) witch adjusted for the dance. The questionnaire is constituted by 32 variables and complemented from 124 primary students aging 10-12 years old with the method of random sampling. From the statistics it came up that the factors “why team”, “reasons” and “fun” are the most important criteria for the children’s participation in folk dance. According to the results of the present study it appears that children prefer mostly participating in folk dance according to modern dance. Both genders choose to dance mostly for: a) teaming, creating groups and participating on those groups, b) fun, and c) reasons while dancing. Lastly it is researched the children’s preference between the folk and modern dance having as criteria the eight factors of the questionnaire and not the children’s gender. The results show that 124 pupils (52 boys, 72 girls) the 100 prefer folk dance and the 24 modern. The result is that children participating in dancing groups for the factors of “team”, “reasons” and “skills”. Future studies with bigger sample and from different ages have to examine the relationship of the forenamed factors in participating to folk and modern dance.

«ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΑΡΑΚΙΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΧΟΡΟ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα από τα θέματα που απασχολεί χρόνια την αθλητική ψυχολογία είναι τα κίνητρα των αθλητών και κυρίως των μικρών παιδιών. Το ερώτημα είναι τι ωθεί τα παιδιά στην ενασχόληση τους με κάποιο είδους σωματικής δραστηριοποίησης;

Ένας τέτοιος τρόπος είναι η ενασχόληση με τον παραδοσιακό χορό, όπου η σημασία του αντανακλά στην μακρόχρονη επιβίωση και διάδοση καθώς και στην αύξηση, επί των ημερών μας, των συγκροτημάτων παραδοσιακού χορού. Ο παραδοσιακός χορός, ως συλλογική μορφή και τρόπος έκφρασης συναισθημάτων στα διάφορα κοινωνικά δρώμενα αποτελεί μια από τις πιο σεβαστές πηγές λαϊκού πολιτισμού σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο, αλλά και σε διεθνείς οργανισμούς (1989: θέσπιση νόμου από Ο.Η.Ε. για προστασία του λαϊκού πολιτισμού). Ποιοι είναι όμως οι πραγματικοί λόγοι που κάνουν τα παιδιά να ασχοληθούν με αυτό το είδος δραστηριότητας; Εδώ έγκειται η σπουδαιότητα της παρούσας έρευνας.

Αρχικά θα πρέπει να δώσουμε τον ορισμό της παρακίνησης. Η παρακίνηση διαχωρίζεται σε δυο κατηγορίες: την εσωτερική και την εξωτερική. Εσωτερική παρακίνηση ορίζεται ως η τάση που οδηγεί κάποιον να ασχοληθεί με μια δραστηριότητα για τη δικιά του προσωπική ευχαρίστηση, ενώ με τον όρο εξωτερική παρακίνηση εννοούμε τους εξωτερικούς παράγοντες που προάγουν την κάθε δραστηριότητα (Roberts, Spink & Pemberton, 1986). Για παράδειγμα, οι αθλητές που ασχολούνται με την καλαθοσφαίριση εξαιτίας της ευχαρίστησης και της ικανοποίησης που λαμβάνουν από το άθλημα, παρακινούνται εσωτερικά. Αντίθετα, όταν οι αθλητές καλαθοσφαίρισης αγωνίζονται για τη νίκη ενός τροπαίου τότε υποκινούνται εξωτερικά (Γούδας, 2001). Επομένως μπορούμε να πούμε ότι η παρακίνηση των αθλητών μπορεί να είναι, είτε εσωτερική, είτε εξωτερική ταυτόχρονα.

Με τον όρο παιδί αναφερόμαστε στην ηλικία κάθε ατόμου κατά την οποία καλλιεργείται το πνεύμα και το σώμα για την απόκτηση των κατάλληλων εφοδίων από τους εκπαιδευτικούς φορείς για την ζωή. Είναι μια τρυφερή και εύπλαστη περίοδος της ζωής του ανθρώπου γι' αυτό και απαιτείται προσοχή στο τι διδάσκεται και μαθαίνει. Η μουσική και η κίνηση θεωρούνται από τα πιο ωφέλιμα μέσα διαπαιδαγώγησης των παιδιών (Λυκεσάς, Κουκούρης, Τσαπακίδου, 1999). Μια δραστηριότητα που εμπεριέχει

και τους δύο προαναφερόμενους παράγοντες είναι ο χορός και πιο συγκεκριμένα ο παραδοσιακός.

Ο παραδοσιακός χορός αποτελεί μια σωματική δραστηριότητα, μέσα από την οποία μικροί και μεγάλοι μπορούν να εξασκούν το σώμα τους, αλλά ταυτόχρονα και να διασκεδάζουν βιώνοντας την ελληνική παράδοση. Μέσα από τον ελληνικό παραδοσιακό χορό ερχόμαστε σε επαφή με τα ήθη και έθιμα του Ελληνισμού, έχοντας την ευκαιρία τα νέα παιδιά να έρθουν σε επαφή με το παρελθόν γυμνάζοντας ταυτόχρονα το σώμα τους. Βέβαια ο χορός δεν είναι μόνο βήματα αλλά έκφραση ζωής, μια σειρά συναισθημάτων που επηρεάζονται από την καθημερινή κοινωνική δραστηριότητα του κάθε ανθρώπου.

Σύμφωνα με τα παραπάνω μπορούμε να προβούμε σε ορισμένες υποθέσεις σχετικά με την προτίμηση των παιδιών στο χορό. Προτιμούν τον παραδοσιακό χορό, είτε γιατί επηρεάστηκαν από το ευρύτερο οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον (εξωτερική παρακίνηση), είτε επειδή βιώνουν συναισθήματα, προσωπικές εμπειρίες κ.λ.π. (εσωτερική παρακίνηση), είτε και από τους δύο παράγοντες ταυτόχρονα.

Η έρευνα αυτή έχει ως σκοπό την διερεύνηση των κινήτρων, που οδηγούν τα παιδιά στην ενασχόληση με τον παραδοσιακό χορό. Στη έρευνα αυτή υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί: επιλέχτηκαν παιδιά ηλικίας 10-12 ετών, πράγμα που σημαίνει ότι θεωρείται μία από τις κρίσιμες ηλικίες διαπαιδαγώγησης, επιλέχτηκαν σύλλογοι αστικών και ημιαστικών περιοχών της περιφέρειας της Θεσσαλίας καθώς και την χορευτική εμπειρία των παιδιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Στην παρούσα έρευνα γίνεται διερεύνηση των λόγων συμμετοχής των παιδιών στον παραδοσιακό χορό. Με άλλα λόγια εξετάζονται τα κίνητρα παρακίνησης των παιδιών ηλικίας 10-12 χρόνων στη συμμετοχή τους στον παραδοσιακό χορό. Η παρακίνηση ως έννοια διαχωρίζεται σε δύο κατηγορίες: την εσωτερική και την εξωτερική. Σύμφωνα με τον Valendar (1997) η εσωτερική παρακίνηση διαχωρίζεται σε τρία είδη:

1. για μάθηση, όταν κάποιος ασχολείται με κάποια δραστηριότητα επειδή μαθαίνοντας ή ανακαλύπτοντας κάτι καινούριο νιώθει μεγάλη προσωπική ευχαρίστηση και ικανοποίηση ,
2. για εκπλήρωση, που συμβαίνει στην προσπάθεια κάποιου να ολοκληρώσει κάτι, να ξεπεράσει τον ίδιο του τον εαυτό ή να δημιουργήσει κάτι νιώθοντας ευχαρίστηση,
3. για να βιώσει κάποιος διέγερση συμμετέχοντας σε μια δραστηριότητα απολαμβάνει απλά αισθησιακές εμπειρίες.

Κατά τους Deci & Ryan (1985) υπάρχουν τέσσερα είδη εξωτερικής παρακίνησης :

- 1) εξωτερική ρύθμιση, όπου η συμπεριφορά του ατόμου καθορίζεται από εξωτερικούς παράγοντες, όπως αμοιβές ή εξαναγκασμοί,
- 2) εσωτερική πίεση, όταν κάποιος πιέζει τον εαυτό του να κάνει κάτι, διότι αλλιώς θα νιώθει άσχημα με τον εαυτό του,
- 3) αναγνωρίσιμη ρύθμιση, όταν κάποιος ασχολείται με κάτι επειδή το θεωρεί πολύ σημαντικό, χωρίς όμως αυτό να τον ευχαριστεί ιδιαίτερα,
- 4) ολοκληρωμένη ρύθμιση, όταν κάποια συμπεριφορά ενσωματώνεται σε ένα σύνολο μορφών που εκφράζουν το άτομο.

Επομένως εσωτερική είναι η παρακίνηση που προέρχεται από το ίδιο το άτομο, δηλαδή όταν κάποιος ασχολείται με κάποιο άθλημα ή οποιαδήποτε σωματική δραστηριότητα για να βελτιώσει τις ικανότητές του και εξωτερική η παρακίνηση που προέρχεται από το περιβάλλον του ατόμου, όπως, για παράδειγμα, όταν κάποιος ασχολείται με ένα άθλημα, γιατί του προσφέρει χρήματα και κοινωνική αναγνώριση. Στην περίπτωση του παραδοσιακού χορού, η παρακίνηση ως κριτήριο αξιολόγησης σχετικά με την ενασχόληση των παιδιών με τον χορό, δεν έχει εξετασθεί σε προηγούμενες μελέτες παρά μόνο σε ενήλικα άτομα και μάλιστα ως μια δραστηριότητα «αναψυχής» και όχι με την σημαντικότητα που έχει η παράδοση του χορού ως τρόπος έκφρασης.

Στη σημερινή εποχή, ενώ προσφέρονται πολλά θετικά στοιχεία στην αναβάθμιση και βελτίωση στην ποιότητα ζωής, με τις τεχνολογικές εξελίξεις τα παιδιά οδηγούνται σε κινητική απραξία, αφαιρώντας ταυτόχρονα και την αισθητική στην κίνησή τους (Λυκεσάς, Τσαπακίδου, Κουκουρή (1999). Ακόμα, οι κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις του σύγχρονου βίου, καθώς και η επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη, έχουν χωρίς άλλο επηρεάσει τον νευραλγικό τομέα της εκπαίδευσης όπου νέες μορφές αναδύονται, όπως αυτές της διαπολιτισμικής και της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το ερώτημα που τίθεται σε αυτό το σημείο αφορά το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο ελληνικός παραδοσιακός χορός στα νέα αυτά δεδομένα. Από την εργασία των Κουτσομπά, & Γκιόσου (1999), αναδεικνύεται ο σημαντικός και ιδιαίτερος ρόλος που όντως μπορεί να παίξει ο ελληνικός παραδοσιακός χορός σε σχέση με την διαπολιτισμική εκπαίδευση, καθώς και τις ιδιαίτερες προσαρμογές στις οποίες επιβάλλεται να υποβληθεί, ώστε να γίνει ένα γνωστό και προσιτό αντικείμενο στην ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Λόγω της ελλιπής ύπαρξης στοιχείων σχετικά με τους λόγους συμμετοχής των παιδιών στον παραδοσιακό χορό, οδηγούμαστε στην ανασκόπηση μιας σειράς ερευνών, οι οποίες μελέτησαν τους λόγους συμμετοχής ατόμων, γενικότερα, σε φυσικές δραστηριότητες αναψυχής. Ο Nieminen (1996), σύγκρινε τους λόγους συμμετοχής χορευτών σε συγκροτήματα «παραδοσιακού» και «καλλιτεχνικού» χορού. Τα αποτελέσματα έδειξαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων και των ηλικιών του δείγματος (10-12 ετών), σε ότι αφορά τους λόγους συμμετοχής ανάμεσα στα άτομα που ασχολούνται με τους παραδοσιακούς χορούς και τα άτομα που ασχολούνται με το μπαλέτο και τους μοντέρνους χορούς. Επίσης σημαντικές διαφορές βρέθηκαν μεταξύ των δύο ομάδων σε τρία σημεία: α) αυτό-έκφραση και ενδιαφέρον για την τέχνη, β) κοινωνικότητα και προσωπική επίτευξη στόχων και γ) ευκαιρία για αυτοπροβολή. Οι δύο ομάδες είχαν μόνο ένα κοινό σημείο μεταξύ τους: την φυσική κατάσταση.

Οι Ashford, Bibble & Goudas (1993) εξέτασαν γιατί τα άτομα συμμετείχαν σε κέντρα άθλησης και αναψυχής και εάν αυτοί οι λόγοι συμμετοχής καθορίζουν το είδος της αθλητικής δραστηριότητας. Η μελέτη αυτή βασίστηκε σε ερωτηματολόγιο τύπου συνέντευξης και πραγματοποιήθηκε σε 6 δημόσια κέντρα στο Leicester. Διατυπώθηκαν 15 λόγοι συμμετοχής σε αθλήματα και οι συμμετέχοντες δήλωναν το βαθμό συμφωνίας σε μία κλίμακα 5 σημείων. Οι πιο ισχυροί λόγοι συμμετοχής ήταν: διατήρηση της υγείας, ανάπτυξη της φυσικής κατάστασης και χαλάρωση. Μια περαιτέρω ανάλυση δημιούργησε 4 νέες κατηγορίες: θετική επίτευξη, καλή φυσική κατάσταση, καλή ψυχολογία, αθλητική δεξιοτεχνία. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι άντρες σκοράρουν υψηλότερα στην κατηγορία «αθλητική δεξιοτεχνία» και «προσπάθεια». Η ανάλυση διακύμανσης έδειξε ότι

οι μεγαλύτεροι σε ηλικία συμμετέχοντες είχαν υψηλότερα σκορ στην κατηγορία «κοινωνική και ψυχολογική κατάσταση» από ότι οι νεώτεροι συμμετέχοντες.

Οι Ashford & Buxton (1994) εξέτασαν τις διαφορές μεταξύ των γυναικών με χαμηλή και υψηλή συχνότητα συμμετοχής στα τμήματα αερόβιου χορού σε σχέση με τους λόγους συμμετοχής και την φυσική αυτοαντίληψη. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι «υψηλής συχνότητας ασκούμενες» είχαν θετικότερη αυτοαντίληψη για την φυσική κατάστασή τους, για την μυϊκή δύναμη και τον αντιλαμβανόμενο συναγωνισμό στις δραστηριότητες σε σχέση με τις «χαμηλής συχνότητας ασκούμενες».

Οι Ryan, Frederic, Lepes, Rubio, Sheldon (1997) διερεύνησαν τα κίνητρα ανδρών και γυναικών που ασχολούνται με το Ταε-κ-βο-ντο και το αερόμπικ. Από τα αποτελέσματα διαφάνηκε ότι οι περισσότεροι αθλούνταν για να βελτιώσουν την εμφάνισή τους, επειδή τους άρεσε η συγκεκριμένη δραστηριότητα, ήθελαν να δείχνουν ελκυστικοί, για να έχουν περισσότερη ενέργεια, για να βελτιώσουν τις δραστηριότητες που ήδη κατείχαν, λόγω διασκέδασης, της συνύπαρξης με φίλους και της καλής υγείας. Οι γυναίκες έδειξαν να ανησυχούν περισσότερο για την εμφανισή τους από ότι οι άνδρες. Παρολα αυτά, και τα δύο φύλα ανέφεραν ως πιο σημαντικό κίνητρο την καλή φυσική κατάσταση και την εμφάνισή τους.

Κατά τους MacCracken, Stadulis & Neal-Barnett (2001), οι οποίοι ερεύνησαν την σημαντικότητα των κινήτρων ενασχόλησης των παιδιών με τον αθλητισμό γενικότερα, ανέφεραν ως κίνητρα τη διασκέδαση, την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων, τη βελτίωση των ικανοτήτων τους και τη διατήρηση της καλής φυσικής κατάστασης. Κίνητρα όπως η απόσπαση της προσοχής των γονιών τους, η έλξη παιδιών του αντίθετου φύλου και η νίκη βρίσκονταν πολύ χαμηλά στις προτιμήσεις των παιδιών. Διαφορές στα κίνητρα υπήρξαν τόσο μεταξύ αγοριών και κοριτσιών, όσο και μεταξύ παιδιών διαφορετικού κοινωνικού «status».

Τα πιο «δημοφιλή» κίνητρα συμφωνά με την Dorobantu (2001), ήταν η υγεία, η καλή φυσική κατάσταση, οι δεξιότητες και η χαλάρωση, ενώ αντίθετα, τα λιγότερα «δημοφιλή» ήταν η επιθετικότητα, η δύναμη, η ανεξαρτησία και η μάθηση. Έτσι τα κίνητρα κατηγοριοποιούνται σε δύο κατηγορίες: α) αυτά που αφορούν την καλή φυσική κατάσταση, την κυριαρχία του αθλήματος και β) αυτά που έχουν σχέση με ψυχολογικούς και κοινωνικούς λόγους, με πιο δημοφιλή αυτά της πρώτης κατηγορίας. Επίσης, βρέθηκαν διαφορές στα κίνητρα μεταξύ αγοριών και κοριτσιών.

Όσον αφορά τον ελληνικό χώρο, λίγα στοιχεία υπάρχουν σχετικά με την συμμετοχή ατόμων σε χορευτικά συγκροτήματα. Συγκεκριμένα ο Σαχινίδης (1995) στην διδακτορική του διατριβή με θέμα «Κοινωνική λειτουργία του παραδοσιακού χορού στη

σύγχρονη ελληνική κοινωνία: το παράδειγμα του νομού Μαγνησίας», ερεύνησε την σχέση των παραδοσιακών χορών με την σύγχρονη ελληνική κοινωνία και τονίζει ότι η πλέον σύγχρονη κοινωνική λειτουργία των χορών είναι η έντονη καλλιέργεια και η ανάπτυξη της επικοινωνίας μεταξύ των νέων, αλλά και των ηλικιωμένων μέσα από τις δραστηριότητες των χορευτικών συγκροτημάτων. Από την έρευνα προέκυψε ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων στα χορευτικά συγκροτήματα, αποτελούν ένα σημαντικό φορέα μετάδοσης των παραδοσιακών χορών (Σαχινίδης, 1995). Θεωρεί ότι με τις συστηματικές ή περιοδικές διδασκαλίες χορών, τα συγκροτήματα έγιναν οι πιο σημαντικοί φορείς μετάδοσης και διατήρησης των χορών. Σχετικά με την προδιάθεση για ενασχόληση με τους ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι περισσότεροι συμμετέχοντες (65.7%) θα ήθελαν να απασχολούνται περισσότερο με τους ελληνικούς χορούς. Υπάρχει όμως και ένα σημαντικό ποσοστό ερωτηθέντων (31.3%) που δήλωσε ότι δεν θα ήθελε να ασχολείται πολύ. Προέκυψε επίσης, ότι μεγάλο μέρος του δείγματος (52.7%) δήλωσαν ότι θα ήθελαν να μάθουν νέους ή άλλους ελληνικούς χορούς που δεν γνωρίζαν μέχρι τότε.

Τέλος, οι Γουλιμάρης, Σερμπέζης και Ταξιλάρης (1998) συγκρίναν τον προσανατολισμό των δραστηριοτήτων των φορέων παραδοσιακού χορού στην Ελλάδα και στο Βέλγιο. Τα αποτελεσματά τους έδειξαν ότι οι φορείς παραδοσιακού χορού εστιάζονται σε διαφορετικούς στόχους στις δύο χώρες. Πιο συγκεκριμένα, οι φορείς παραδοσιακού χορού στην Ελλάδα θεωρούν την διατήρηση της χορευτικής παράδοσης ως την σημαντικότερη αποστολή τους, ενώ οι αντίστοιχοι φορείς του Βελγίου δίνουν μεγαλύτερη βαρύτητα στην κάλυψη του ελεύθερου χρόνου των μελών τους με χορευτικές δραστηριότητες.

Από την ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας προκύπτει, ότι οι έρευνες οι οποίες έχουν μελετήσει τους λόγους συμμετοχής σε δραστηριότητες σωματικής και πνευματικής ευχαρίστησης είναι αποσπασματικές. Ειδικότερα τα στοιχεία που υπάρχουν για τους λόγους συμμετοχής των ατόμων σε συγκροτήματα παραδοσιακών χορών στην Ελλάδα, είναι ελλιπή. Επίσης, στις έρευνες που ανασκοπήθηκαν δεν έχει γίνει σύνδεση των λόγων συμμετοχής σε σωματικές δραστηριότητες με κάποιο θεωρητικό πλαίσιο κινήτρων.

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε (PMQ Gill et. al, 1983) περιέχει 32 πιθανούς λόγους συμμετοχής των παιδιών στον αθλητισμό και έχουν γίνει πολλές εργασίες σχετικά με το ποδόσφαιρο, την κολύμβηση κ.ά.. Σχετικά με τον χορό, όμως, γίνεται πρώτη προσέγγιση και με ανάλογη διαμόρφωση των ερωτήσεων, έτσι ώστε να είναι κατανοητό από τα παιδιά και αξιόπιστο. Είναι σημαντικό για τους καθηγητές χορού να γνωρίζουν

τους λόγους παρακίνησης των παιδιών στη συμμετοχή και διατήρηση της ενασχόλησης τους με την ελληνική παράδοση και τον πολιτισμό γενικότερα.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

1)Υπάρχουν διαφορές στους λόγους-κίνητρα συμμετοχής μεταξύ των δύο φύλων (αγόρια, κορίτσια) στις ηλικιακές ομάδες 10-12 ετών.

2)Υπάρχουν διαφορές στους λόγους-κίνητρα συμμετοχής μεταξύ των συμμετεχόντων ανάμεσα στον παραδοσιακό και τον μοντέρνο χορό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Με την παρούσα εργασία γίνεται μία προκαταρκτική διερεύνηση των λόγων που οδηγούν τα παιδιά να συμμετέχουν στον παραδοσιακό χορό. Ακόμα, διερευνάται ποια είναι η διαφοροποίηση μεταξύ μοντέρνου και παραδοσιακού χορού ως προς την προτίμηση των παιδιών και τι τα παρακινεί σε αυτή την επιλογή τους.

3.1 ΔΕΙΓΜΑ

Η συγκεκριμένη έρευνα αναλύει τα αποτελέσματα, που συγκεντρώθηκαν από ερωτηματολόγια, τα οποία συλλέχθηκαν από 124 μαθητές, αγόρια – κορίτσια, ηλικίας 10-12 ετών ($M=1,58$, $SD=0,50$). Οι χορευτές και χορεύτριες που εξετάστηκαν για τα κίνητρα συμμετοχής τους στον παραδοσιακό χορό, ανήκαν σε συλλόγους των Τρικάλων, Καλαμπάκας και Καρδίτσας.

3.2 ΟΡΓΑΝΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ως όργανο αξιολόγησης της έρευνας χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο PMQ (Gill, Gross, Huddleston, 1983), το οποίο εξετάζει 32 πιθανούς λόγους συμμετοχής των παιδιών στο χορό. Το ερωτηματολόγιο (παράρτημα 1) σχεδιάστηκε για να περιέχει όλους τους πιθανούς λόγους που ένας ερωτηθείς θα έδινε για την συμμετοχή του στον παραδοσιακό χορό. Οι δοκιμαζόμενοι θα πρέπει, αφού διαβάσουν προσεκτικά την κάθε ερώτηση, να απαντήσουν αξιολογώντας τη σημαντικότητα των λόγων που αναφέρονται στο ερωτηματολόγιο. Οι ερωτήσεις συμμετοχής στο χορό αξιολογούνται με τη χρήση πενταβάθμιας κλίμακας τύπου Likert από το «καθόλου σημαντικό» έως το «πάρα πολύ σημαντικό». Για παράδειγμα:

1	2	3	4	5
καθόλου σημαντικό	λιγότερο σημαντικό	κάπως σημαντικό	πολύ σημαντικό	πάρα πολύ σημαντικό

Ασχολούμαι με το χορό γιατί:

1.	Θέλω να βελτιώσω την ικανότητά μου στον χορό	1	2	3	4	5
----	--	---	---	---	---	---

Με το ερωτηματολόγιο PMQ (Participation Motivation Questionnaire) αξιολογούνται οχτώ σημαντικοί παράγοντες-λόγοι συμμετοχής των παιδιών στο χορό:

1. Η συμμετοχή για την επιτυχία και την αύξηση κύρους (κοινωνική απήχηση)

2. Η συμμετοχή σε μία ομάδα (γιατί σ' αυτή την ομάδα)
3. Η συμμετοχή για καλή φυσική κατάσταση (φυσική κατάσταση)
4. Η συμμετοχή για απελευθέρωση και εκτόνωση ενέργειας (ενέργεια)
5. Η συμμετοχή για την πρόκληση του χορού και της στιγμής
6. Η συμμετοχή για την βελτίωση των επιδεξιοτήτων (ικανότητες-δεξιότητες)
7. Η συμμετοχή για τη δημιουργία φιλιών (φίλοι)
8. Η συμμετοχή για διασκέδαση (διασκέδαση)

3.3 ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η διαδικασία μέτρησης και η αξιολόγηση σχεδιάστηκε και πραγματοποιήθηκε σε μία μόνο μέτρηση που έγινε κατά την χρονική περίοδο Δεκέμβριο 2002-Φεβρουάριο 2003 και στηρίχθηκε στο ερωτηματολόγιο παρακίνησης παιδικού αθλητισμού (PMQ; Gill et al, 1983) με μικρές τροποποιήσεις για χρήση στο χορό. Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από παιδιά που ασχολούνται με τον χορό σε διαφορετικούς νομούς στην Ελλάδα. Ο χρόνος συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων ήταν δέκα λεπτά και ο τόπος συμπλήρωσης ήταν η αίθουσα όπου χόρευαν τα παιδιά (πριν ή μετά το μάθημα). Η ανεξάρτητη μεταβλητή ήταν οι οχτώ παράγοντες της παρακίνησης, που αναφέρονται στους λόγους συμμετοχής των παιδιών στον παραδοσιακό χορό.

3.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Για τη διερεύνηση των κινήτρων και την εξαγωγή συμπερασμάτων χρησιμοποιήθηκε η στατιστική ανάλυση (t-test) με το πρόγραμμα SPSS.10. Επίσης χρησιμοποιήθηκε για τη διερεύνηση των διαφορών μεταξύ των δύο φύλων η στατιστική ζευγαρωτού t-test για την ηλικιακή ομάδα 10-12 ετών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα της υπόθεσης εάν τα παιδιά διαφορετικού φύλου προτιμούν τον παραδοσιακό χορό ή το μοντέρνο, μετρήθηκαν από ερωτηματολόγιο 32 ερωτήσεων, αποτελούμενο από οχτώ θεματικούς παράγοντες που είναι οι εξής: 1)κοινωνική υπόσταση, 2)γιατί σε αυτή την ομάδα, 3)φυσική κατάσταση, 4)ενέργεια, 5)συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής, 6)ικανότητες-δεξιότητες, 7)φίλοι και 8)διασκέδαση.

Με την χρήση της στατιστικής μεθόδου **t-test** για ανεξάρτητες μεταβλητές εξετάστηκε ο μέσος όρος (M.O.), η τυπική απόκλιση (SD) και η σημαντικότητα (p) των παραγόντων ως προς το φύλο των ερωτώμενων καθώς και ως προς την προτίμηση – συμμετοχή των παιδιών σε ένα συγκεκριμένο είδος χορού π.χ. αν προτιμούν να χορεύουν μοντέρνους ή παραδοσιακούς χορούς. Παρακάτω γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε πίνακες και διαγράμματα.

Στον Πίνακα 1, φαίνεται ο Μέσος Όρος και η Τυπική Απόκλιση των απαντήσεων των αγοριών και κοριτσιών στον κάθε παράγοντα. Ο κάθε παράγοντας είναι αποτέλεσμα ενός αθροίσματος ερωτήσεων. Δηλαδή έχουμε:

1. Κοινωνική απήχηση: $3+12+14+20+21+25+28$.
2. Γιατί σε αυτή την ομάδα: $8+18+22$
3. Φυσική κατάσταση: $6+15+24$
4. Ενέργεια: $4+5+13+16+19$
5. Συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής: $9+27+30$
6. Ικανότητες-δεξιότητες: $1+10+23$
7. Φίλοι: $2+11+31+32$
8. Διασκέδαση: $7+17+26+29$

Πίνακας 1

Παράγοντες	Φύλο	Αριθμός	Μέσος Όρος	Τυπική απόκλιση
κοινωνική απήχηση	Αγόρι	52	26,85	5,63
	Κορίτσι	72	26,62	6,13
γιατί σε αυτή την ομάδα	Αγόρι	52	12,63	3,13
	Κορίτσι	72	13,54	1,91
φυσική κατάσταση	Αγόρι	52	13,44	2,53
	Κορίτσι	72	13,61	2,05

ενέργεια	Αγόρι	52	19,88	3,70
	Κορίτσι	72	20,72	3,80
συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής	Αγόρι	52	12,25	2,48
	Κορίτσι	72	13,20	2,14
ικανότητες- δεξιότητες	Αγόρι	52	12,61	2,10
	Κορίτσι	72	12,97	2,43
φίλοι	Αγόρι	52	16,40	3,54
	Κορίτσι	72	17,83	6,96
διασκέδαση	Αγόρι	52	16,54	3,57
	Κορίτσι	72	17,75	2,94

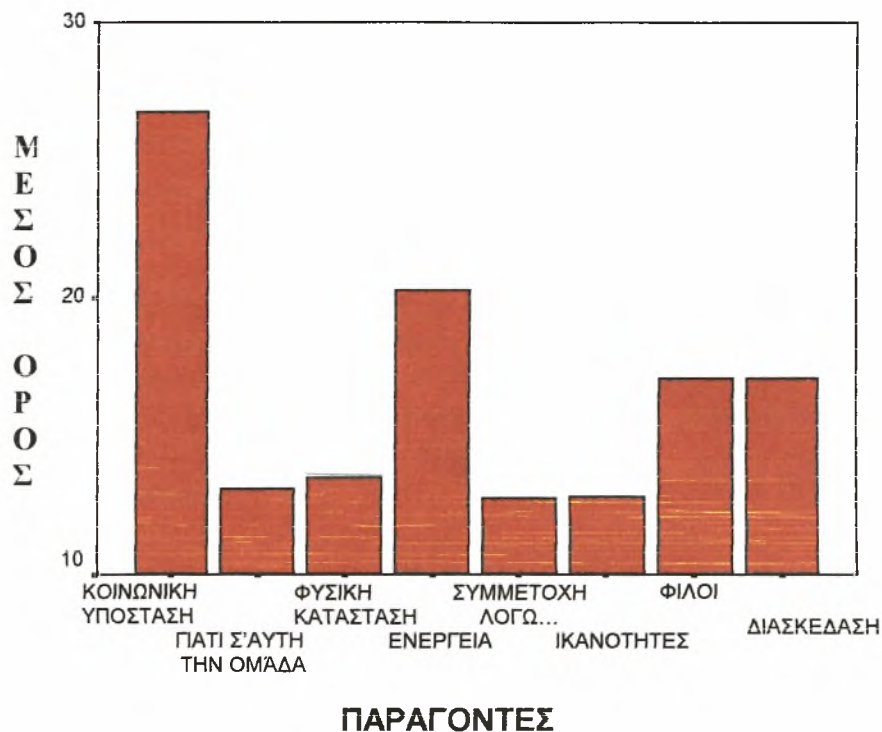
Στον **Πίνακα 2** που ακολουθεί μπορούμε να δούμε την τιμή της στατιστικής σημαντικότητας p . Ο παράγοντας «γιατί σε αυτή την ομάδα» έχει τιμή στατιστικά σημαντική $p = .048$. Το ίδιο έχουμε και στο παράγοντα «διασκέδαση» με τιμή πιθανότητας $p = .041$, καθώς και στο παράγοντα «συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής», όπου η τιμή της πιθανότητας $p = .023$.

Πίνακας 2

Παράγοντες	t	p
κοινωνική υπόσταση	.205	.838
	.208	.836
γιατί σε αυτή την ομάδα	-1,99	.048
	-1,85	.068
φυσική κατάσταση	-.409	.683
	-.396	.693
ενέργεια	-1,22	.223
	-1,23	.221
συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής	-2,30	.023
	-2,25	.027
ικανότητες- δεξιότητες	-.85	.396
	-.87	.385
φίλοι	-1,36	.177
	-1,49	.138

Στο παρακάτω **ραβδόγραμμα (1)** βλέπουμε τον Μ.Ο. των απαντήσεων των παιδιών ως προς τους παράγοντες του ερωτηματολογίου της έρευνας. Παρουσιάζεται η έκταση του Μ.Ο. των παραγόντων, όπου διαφαίνεται να υπερτερούν οι παράγοντες: της «κοινωνικής υπόστασης», της «ενέργειας» και ισοβαθμίζουν οι παράγοντες «φίλοι» και «διασκέδαση».

Ραβδόγραμμα1

Ο παρακάτω **πίνακας (3)** μας δείχνει τις προτιμήσεις των παιδιών, είτε στον παραδοσιακό χορό, είτε στον μοντέρνο. Σύμφωνα με τους παράγοντες του ερωτηματολογίου, από τα 124 άτομα που το συμπλήρωσαν τα 100 ανέφεραν έναν παραδοσιακό χορό, ενώ τα 24 ένα μοντέρνο.

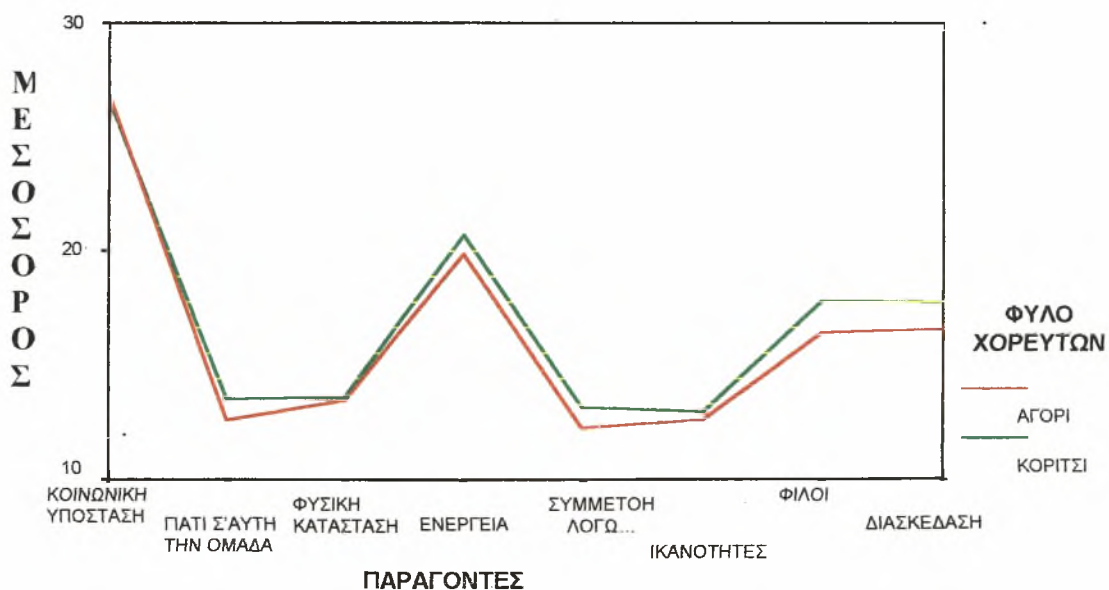
Πίνακας 3

Παράγοντες	Χορός	Αριθμός	Μέσος όρος	Τυπική απόκλιση
<i>κοινωνική απήχηση</i>	Παραδοσιακός	100	27,18	5,76
	Μοντέρνος	24	24,79	6,23
<i>γιατί σε αυτή την ομάδα</i>	Παραδοσιακός	100	13,30	2,47
	Μοντέρνος	24	12,58	2,73
<i>φυσική κατάσταση</i>	Παραδοσιακός	100	13,53	2,30
	Μοντέρνος	24	13,58	2,12

<i>ενέργεια</i>	Παραδοσιακός	100	20,54	3,56
	Μοντέρνος	24	19,67	4,56
<i>συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής</i>	Παραδοσιακός	100	13,13	2,15
	Μοντέρνος	24	11,46	2,60
<i>ικανότητες- δεξιότητες</i>	Παραδοσιακός	100	13,05	2,10
	Μοντέρνος	24	11,87	2,85
<i>φίλοι</i>	Παραδοσιακός	100	17,61	6,09
	Μοντέρνος	24	15,67	4,11
<i>διασκέδαση</i>	Παραδοσιακός	100	17,45	3,03
	Μοντέρνος	24	16,37	4,04

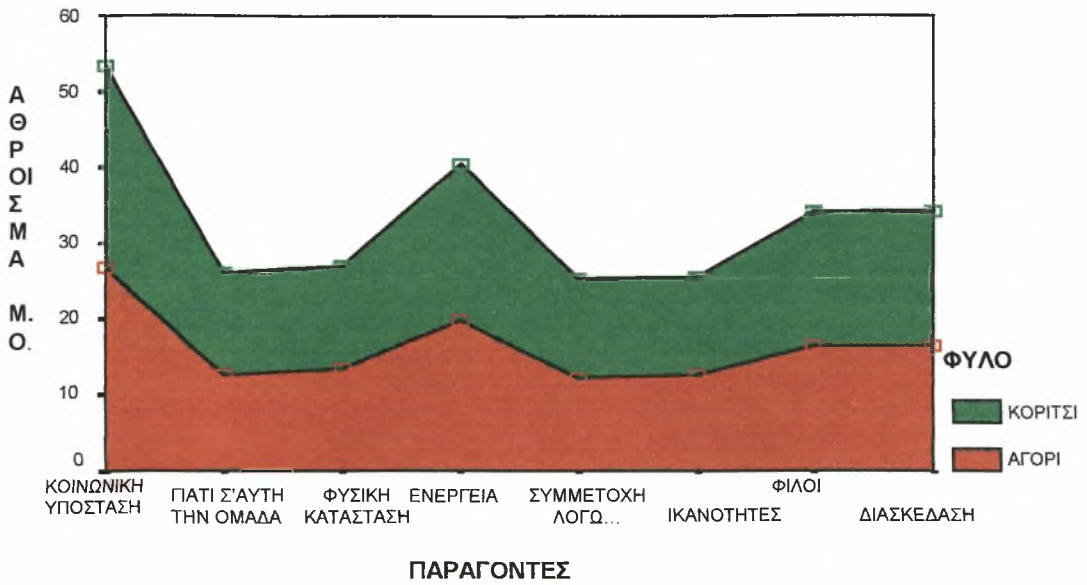
Τα επόμενα δύο **σχεδιαγράμματα** δείχνουν τον διαχωρισμό μεταξύ των δύο φύλων ως προς τους παράγοντες. Φαίνεται καθαρά η διαφορά μεταξύ των αγοριών και κοριτσιών για το πώς αντιμετωπίζουν τον χορό. Ο Μ.Ο. των κοριτσιών είναι ελαφρώς πιο υψηλός σε ορισμένους παράγοντες, όπως «γιατί σ' αυτή την ομάδα», «ενέργεια», «συμμετοχή λόγω...», «φίλοι» και «διασκέδαση» (διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2

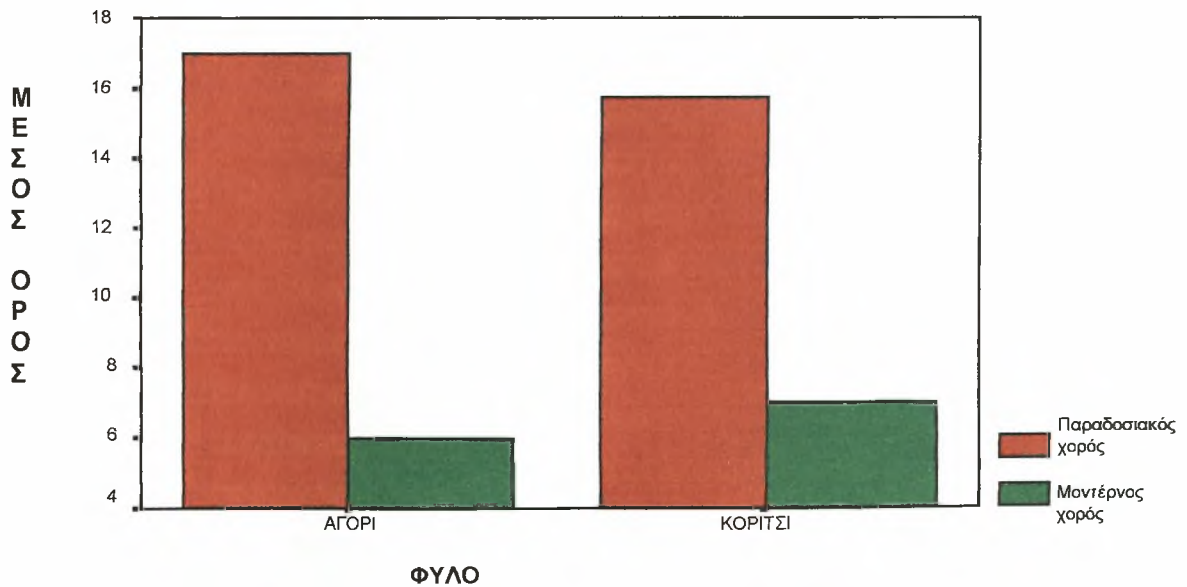
Στο **διάγραμμα 3** φαίνεται το άθροισμα των Μ.Ο. των διαφορών ανάμεσα στους παράγοντες ως προς την προτίμηση των παιδιών στο παραδοσιακό ή το μοντέρνο χορό. Τα κορίτσια από τα αγόρια έχουν μικρές διαφορές σε μερικούς από τους παράγοντες, δηλαδή στον πρώτο, τον τρίτο και τους δύο τελευταίους.

Διάγραμμα 3

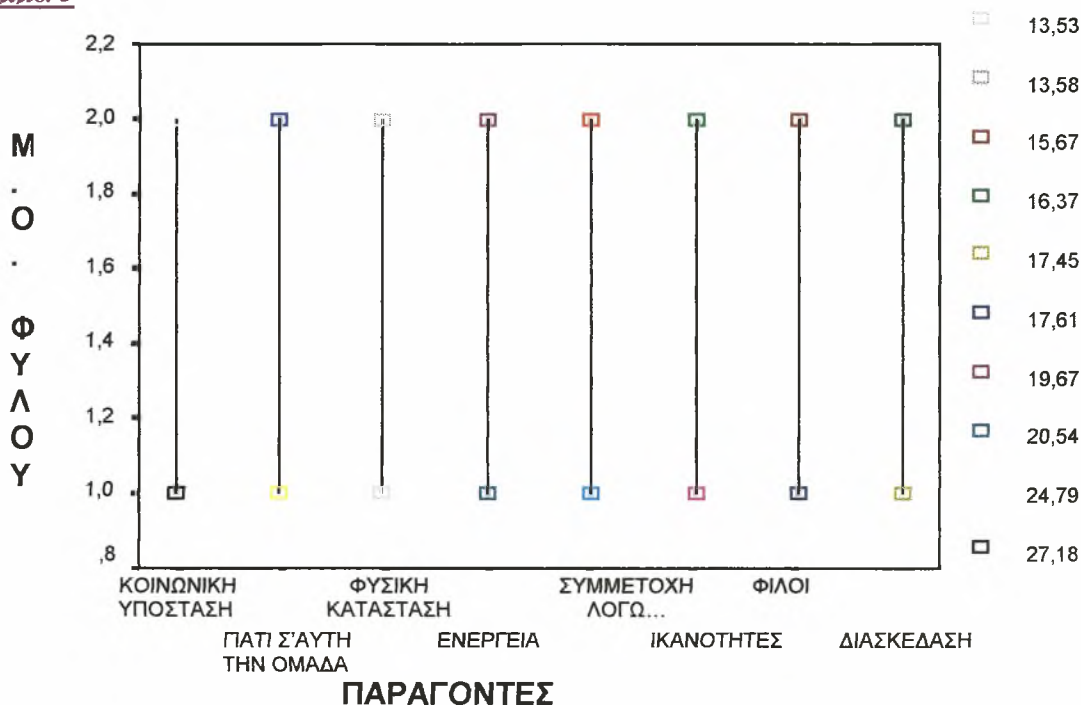
Στο παρακάτω **ραβδόγραμμα (4)** φαίνεται η σχέση του φύλου των παιδιών με το είδος του χορού που προτιμάνε (παραδοσιακό=6, μοντέρνο=7) καθώς και τον Μ.Ο. των δύο ειδών χορού. Στα αγόρια φαίνεται πως κατά μεγαλύτερο Μ.Ο. προτιμούν τον παραδοσιακό χορό ενώ τα κορίτσια αρέσκονται στον μοντέρνο κατά ένα μεγαλύτερο Μ.Ο., που σημαίνει ότι και τα δύο φύλα θέλουν να χορεύουν παραδοσιακούς χορούς αλλά τα κορίτσια επιθυμούν να γνωρίσουν και κάτι με διαφορετική δεξιότητα όπως είναι ο μοντέρνος χορός.

Ραβδόγραμμα 4

Στο **διάγραμμα 5** παρουσιάζεται η σχέση της ηλικίας με τους οχτώ παράγοντες του ερωτηματολογίου. Το 1,0 υποδηλώνει τα αγόρια και το 2,0 τα κορίτσια. Τα χρωματιστά τετραγωνάκια στο σχεδιάγραμμα υποδεικνύουν το Μ.Ο. των παραγόντων.

Διάγραμμα 5

Από τα δύο τελευταία σχεδιαγράμματα παρατηρούμε ότι κατά Μ.Ο. τα αγόρια προτιμούν περισσότερο τον παραδοσιακό χορό παρά το μοντέρνο. Αντίθετα τα κορίτσια φαίνεται να προτιμούν κατά μεγαλύτερο Μ.Ο. από των αγοριών τον μοντέρνο για λόγους κοινωνικότητας, δεξιότητας και για λόγους πρόκλησης κατά την συμμετοχή στον χορό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΖΗΤΗΣΗ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο σκοπός της έρευνας αυτής ήταν να εξετάσει τους λόγους συμμετοχής των παιδιών στον παραδοσιακό χορό. Η εργασία έχει διερευνητικό χαρακτήρα, με την χρήση ποσοτικής μεθόδου, με την βοήθεια ερωτηματολογίου (PMQ), όπου εξετάζονται οχτώ παράγοντες.

Ο παράγοντας «κοινωνική απήχηση», όπως παρατηρήθηκε από την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, αποτελεί έναν από τους κυριότερους λόγους παρακίνησης των παιδιών στο παραδοσιακό χορό. Ο Μέσος Όρος επιλογής των συγκεκριμένων ερωτήσεων του ερωτηματολογίου από τα παιδιά βρίσκεται στον υψηλότερο βαθμό της κλίμακας. Ακολουθεί με χαμηλότερο Μ.Ο. βαθμολογίας (ραβδόγραμμα 1) ο παράγοντας «ενέργεια», στον οποίο οι ερωτήσεις που τον απαρτίζουν αναφέρονται στις επιλογές του παιδιού σε ότι αφορά την καθημερινότητα και στο πως αξιοποιεί τον ελεύθερό του χρόνο. Φαίνεται από τις απαντήσεις τους ότι αποτελεί σημαντικό λόγο στην απόφασή τους στο να χορεύουν.

Οι παράγοντες «φίλοι» και «διασκέδαση» είναι αρκετά σημαντικοί και βρίσκονται στο ίδιο ύψος της κλίμακας για την επιλογή των παιδιών στον χορό. Προτιμούν να βρίσκονται με τους φίλους τους ή να κάνουν νέες φιλίες και να περνάνε καλά σε συνδυασμό με την μουσική και την κίνηση. Ακολουθούν στην βαθμολογική κλίμακα του Μ.Ο. με μικρή διαφορά οι παράγοντες «φυσική κατάσταση» και «γιατί σ' αυτή την ομάδα». Οι ερωτήσεις αυτών των δύο παραγόντων αναφέρουν κατά πόσο τα παιδιά θέλουν να έχουν καλή σωματική διάπλαση και υγεία, καθώς και αν τους αρέσει η ομαδική προσπάθεια και το γενικότερο πνεύμα της ομαδικότητας. Όπως φαίνεται, δεν το θεωρούν σημαντικό κριτήριο επιλογής στο να χορεύουν γι' αυτούς τους παράγοντες.

Τέλος οι παράγοντες «ικανότητα» και «συμμετοχή λόγω της πρόκλησης του χορού και της στιγμής» έχουν τον χαμηλότερο Μ.Ο. παρακίνησης για τα παιδιά ως προς την επιλογή τους στο χορό. Τα παιδιά σήμερα φαίνεται πως δεν παρακινούνται τόσο από το τι θέλουν οι άλλοι για αυτά και επιπλέον δεν διστάζουν στο να γνωρίζουν καινούριες δεξιότητες όσο περίπλοκες και αν είναι. Η παραπάνω έρευνα αποτελεί ένα ενδεικτικό δείγμα αναφοράς των προτιμήσεων στο χορό. Για αυτό, μελλοντικές έρευνες με μεγαλύτερο δείγμα συμμετεχόντων και διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδας και από διαφορετικές ηλικιακές ομάδες κρίνεται απαραίτητο, για την καλύτερη διερεύνηση των κινήτρων συμμετοχής στον παραδοσιακό ή μοντέρνο χορό.

Σε σύγκριση με την έρευνα της Ζάνου, Χασάνδρας και του Γούδα (2001), που έγιναν σε ενήλικα άτομα, υπάρχει μια μικρή διαφορά ως προς τα κίνητρα συμμετοχής των ενηλίκων στον παραδοσιακό χορό. Οι ενήλικες προτιμούν να χορεύουν για την καλή τους φυσική κατάσταση, την υγεία και την εκμάθηση δεξιοτήτων.

Από την μελέτη του Παπακώστα (1999) γίνεται φανερό η άμεση σχέση του χορευτικού ρεπερτορίου και της διαδικασίας διαμόρφωσης του με την ταυτότητα μιας χορευτικής ομάδας. Οι πρακτικές με τις οποίες ο υπεύθυνος δάσκαλος χορού χειρίζεται και χρησιμοποιεί το χορευτικό ρεπερτόριο είναι ισχυρά στοιχεία που εγγράφονται στη συλλογική ταυτότητα της χορευτικής ομάδας. Ως επακόλουθο αυτής της διδασκαλίας που περιλαμβάνει τη συλλογή, την ταξινόμηση, τη διδασκαλία και τέλος την παρουσίαση του χορευτικού ρεπερτορίου, η ταυτότητα της χορευτικής ομάδας εκτίθεται, κρίνεται και ενδεχομένως σε κάποιες περιπτώσεις να ισχυροποιείται. Σύμφωνα με τα παραπάνω διαχωρίζονται οι διαφορετικές διαστάσεις χρήσης του χορευτικού ρεπερτορίου σε εκπαιδευτικό-παιδαγωγικό, ψυχαγωγικό και καλλιτεχνικό επίπεδο.

Σύμφωνα με την Coros (2003) η εκμάθηση του ρεπερτορίου του χορού περιλαμβάνει και συστατικά όπως είναι: τα βήματα, τρόπος έκφρασης του κάθε χορού καθώς και το περιεχόμενο που εμπεριέχει ο κάθε χορός (ποιος δημιούργησε το χορό, σε ποια περίσταση δημιουργήθηκε, ποια έθιμα και παραδόσεις περιλαμβάνονται στην περίσταση). Συνεπώς, το ρεπερτόριο που θα χρησιμοποιηθεί κατά τη διδασκαλία χορού θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα παραπάνω συστατικά για μια αξιόλογη παρουσία και αποδοχή του κοινού.

Εν κατακλείδι ο Boyer (1988), επισήμανε ότι: «Η τέχνη είναι για την ανθρωπότητα η πιο θεμελιώδης, η πιο καθολική γλώσσα. Δεν είναι ένα κρόσσι, αλλά ένα απαραίτητο μέρος της επικοινωνίας. Η ποιότητα του πολιτισμού μπορεί να μετρηθεί δια μέσου της μουσικής, του χορού, του δράματος, της αρχιτεκτονικής, της πλαστικής τέχνης και της λογοτεχνίας. Πρέπει να δώσουμε στα παιδιά μας τη γνώση και την κατανόηση του πιο εμβριθές έργου του πολιτισμού».

Ενώ η θέση της Alexander (1993-1997) σχετικά με την διδασκαλία του χορού ήταν ότι: «Όταν διδάσκουμε σε ένα παιδί να τραγουδάει ή να παίζει το φλάουτο, του μαθαίνουμε πώς να ακούει. Όταν του μαθαίνουμε να ζωγραφίζει, του μαθαίνουμε να βλέπει. Όταν μαθαίνουμε σε ένα παιδί να χορεύει, του μαθαίνουμε σχετικά με το σώμα του και το χώρο, και όταν υποκρίνεται στη σκηνή, μαθαίνει για τον χαρακτήρα και την παρακίνηση. Όταν μαθαίνουμε σε ένα παιδί να σχεδιάζει, αποκαλύπτουμε τη γεωμετρία του κόσμου. Όταν διδάσκουμε στα παιδιά τον παραδοσιακό χορό και την παραδοσιακή

τέχνη και τα μεγάλα αριστουργήματα του κόσμου, τους διδάσκουμε να γιορτάζουν τις ρίζες τους και να βρίσκουν τον δικό τους χώρο στην ιστορία».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Ashford, B., Biddle, S.J.H. & Goudas, M.* (1993). Participation in community sport centers: Motives and predictors of enjoyment. *Journal of Sport Sciences*, 11, 249-256.
2. *Buxton, M. & Ashford, B.* (1994). Difference in participation motives and physical self-perceptions among high and low frequency female aerobic dance participants. *Journal of Sport Sciences*, 12, 184. (Abstract).
3. *Cote, J., Salmela, L., Baria, A. & Russel, S.* (1993). Organizing and interpreting unstructured qualitative data. *The Sport Psychologist*, 7, 127-137.
4. *Dorobantu, M.* (2001). Participation Motives and goal Orientations in Physical Activity and Sport: Their Relationship in A Sample of British University Students. *Proceedings of 10th World Congress of Sport Psychology, Skiathos-Hellas*, 283-285.
5. *Dr. Ernest, L. Boyer*, Country dances For children, Internet: www.dance.gr
6. *Dr. Mary, Coros*, The Practice of the Responsibility for Retention of Culture, Internet: www.dance.gr
7. *Gill, D., Gross, J., Huddleston, S.* (1983). Participation Motivation in Youth Sports. *International Journal of Sports Psychology*, 14, 1-14.
8. *Jane, Alexander, Chairman, National Endowment for the arts* (1993-1997), Community and Social Interaction, Internet: www.dance.gr
9. *Kyriakou, Charles*, (2003). Teaching folk dance: Proposes informing method. Internet: www.dance.gr
10. *Lincoln, Y.S. & Guba, E.G.* (1985). *Naturalistic inquiry*. London: Sage.
11. *MacCracken, M.J., Stadulis, E.R., & Neal-Barnett, A.* (2001). Children's Motives and Values Concerning Sport and Physical Activity in The New Millenium: Ewing and Seefeldt (1989) Revisited (With An Emphasis Upon Race). *Proceedings of 10th World Congress of Sport Psychology, Skiathos-Hellas*, 296-298.
12. *Nieminen, P.* (1996). Why do Laura and Erik keep on dancing? Motives for dancing among Finish social dancers and art dancers, *Windows to the Future*, 2, 550-557.
13. *Ryan, M.R., Frederic, M.C., Lepas, D., Rubio, N., Sheldon, M.K.* (1997). Intrinsic Motivation and Exercise Adherence. *International Journal of Sport Psychology*, 28, 335-354.
14. *Γουλιμάρης Δ., Σερμπέζης Β. & Ταξιλάρης Κ.* (1998). Ο προσανατολισμός των δραστηριοτήτων των φορέων παραδοσιακού χορού στην Ελλάδα και στο Βέλγιο, σελ. 118. Πρακτικά 6^{ov} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Κομοτηνή.
15. *Ζάνου Σ., Χασάνδρα Μ. & Γούδας Μ.* (2001). Διερεύνηση λόγων συμμετοχής ατόμων σε φυσικές δραστηριότητες αναψυχής: Ποιοτική μελέτη σε άτομα που συμμετέχουν σε παραδοσιακά χορευτικά συγκροτήματα. *Αθλητική Ψυχολογία*, 12, 61-72.
16. *Κουτσούμπα Μ. & Γκιόσος Ι.* (1999). Ελληνικός παραδοσιακός χορός και νέες μορφές εκπαίδευσης. Άθληση και Κοινωνία: περιοδικό αθλητικής επιστήμης, 22, σελ. 117. 7° Διεθνές Συνέδριο Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Κομοτηνή.

17. Λυκεσάς Γ. Τσαπακίδου Α. & Κουκούρης Κ. (1999). Η προετοιμασία των μαθητών για την διδασκαλία του παραδοσιακού χορού στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου. Άθληση και Κοινωνία: περιοδικό αθλητικής επιστήμης, 22, σελ.117. 7^ο Διεθνές Συνέδριο Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Κομοτηνή.
18. Παπακώστας Χ. (1999). Το χορευτικό ρεπερτόριο ως ταυτότητα: η διαδικασία διαμόρφωσης και χρήσης του. Άθληση και Κοινωνία: περιοδικό αθλητικής επιστήμης, 22, σελ. 116. 7^ο Διεθνές Συνέδριο Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Κομοτηνή.
19. Σαχινίδης Κ.(1995). Κοινωνική λειτουργία του παραδοσιακού χορού στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία: Το παράδειγμα του νομού Μαγνησίας. Αθήνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Ερωτηματολόγιο παρακίνησης στο χορό

Παρακάτω θα βρεις μια σειρά από προτάσεις οι οποίες αναφέρονται στους λόγους για τους οποίους ασχολείσαι με τον χορό. Παρακαλούμε να απαντήσεις σε όλες τις προτάσεις κυκλώνοντας τον αριθμό στο συγκεκριμένο κουτάκι που πιστεύεις ότι σε αντιπροσωπεύει. Δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις. Μη σπαταλάς πολύ χρόνο σε κάθε ερώτηση, αλλά διάλεξε κατευθείαν αυτό που σου έρχεται στο μυαλό αυτή τη στιγμή. Η αντιστοιχία των αριθμών είναι η εξής:

1	2	3	4	5
καθόλου σημαντικό	λιγότερο σημαντικό	κάπως σημαντικό	πολύ σημαντικό	πάρα πολύ σημαντικό

Ημερομηνία.....Φύλο.....Ηλικία.....Χορός.....Τόπος.....

❖ Ασχολούμαι με το χορό γιατί:

		1	2	3	4	5
1.	Θέλω να βελτιώσω την ικανότητά μου στο χορό	1	2	3	4	5
2.	Θέλω να χορεύω με τους φίλους μου	1	2	3	4	5
3.	Μου αρέσει να χορεύω πρώτος (πρωτοχορευτής)	1	2	3	4	5
4.	Θέλω να απαλλαγώ από την αρνητική (ενέργεια) διάθεση	1	2	3	4	5
5.	Μου αρέσει να ταξιδεύω με το χορευτικό	1	2	3	4	5
6.	Θέλω να χορεύω πάντα καλά	1	2	3	4	5
7.	Μου αρέσει η ένταση που δημιουργείται χορεύοντας	1	2	3	4	5
8.	Μου αρέσει η ομαδική δουλειά	1	2	3	4	5
9.	Οι γονείς μου και οι καλοί μου φίλοι θέλουν να χορεύω	1	2	3	4	5
10.	Θέλω να μαθαίνω καινούριες φιγούρες στο χορό	1	2	3	4	5
11.	Μου αρέσει να γνωρίζω καινούριους φίλους στο χορό	1	2	3	4	5
12.	Μου αρέσει να κάνω κάτι (χορό, φιγούρες) στο οποίο είμαι καλός /ή	1	2	3	4	5
13.	Θέλω να απελευθερωθώ από την πίεση της καθημερινής ζωής	1	2	3	4	5
14.	Μου αρέσουν οι ανταμοιβές (εκπλήξεις)	1	2	3	4	5
15.	Μου αρέσει να γυμνάζομαι χορεύοντας	1	2	3	4	5
16.	Μου αρέσει να έχω κάτι να κάνω	1	2	3	4	5
17.	Μου αρέσει ο συνδυασμός μουσική με κίνηση	1	2	3	4	5
18.	Μου αρέσει το ομαδικό πνεύμα	1	2	3	4	5
19.	Μου αρέσει να βγαίνω από το σπίτι	1	2	3	4	5
20.	Μου αρέσει ο συναγωνισμός με τους άλλους χορευτές	1	2	3	4	5
21.	Μου αρέσει να αισθάνομαι σημαντικός / ή (μέλος της ομάδας)	1	2	3	4	5
22.	Μου αρέσει να είμαι σε μια χορευτική ομάδα	1	2	3	4	5
23.	Θέλω να συνεχίσω σε καλύτερο τμήμα χορευτών	1	2	3	4	5
24.	Θέλω να είμαι σε καλή σωματική κατάσταση	1	2	3	4	5
25.	Θέλω να είμαι δημοφιλής	1	2	3	4	5
26.	Μου αρέσει η πρόκληση της στιγμής (ένας δύσκολος χορός)	1	2	3	4	5
27.	Μου αρέσουν οι δάσκαλοί μου	1	2	3	4	5
28.	Θέλω να κερδίσω την αναγνώριση (να μιλάνε για μένα ως πρωτοχορευτή)	1	2	3	4	5
29.	Θέλω να συμμετέχω στις γιορτές και εκδηλώσεις του χορευτικού	1	2	3	4	5
30.	Μου αρέσει να χρησιμοποιώ τον εξοπλισμό του χορευτικού(παραδοσιακές στολές, μοντέρνες, μουσικά όργανα)	1	2	3	4	5
31.	Μου αρέσει να δημιουργώ φίλιες μέσα από το χορό	1	2	3	4	5
32.	Μου αρέσει να χορεύω με τους φίλους μου γιατί περνάω καλά	1	2	3	4	5

Ευχαριστώ για τη συνεργασία!!!